

LESBRIEF

Ali Baba en de 40 Rovers

door

Verhalenverteller Peter Faber

www.peterfaber.eu

en

Violiste Esther Damsma - in 't Groen

www.vioollesinzuilen.nl

Inleiding

De voorstelling 'Ali Baba en de 40 rovers' is een moderne versie van het oeroude verhaal uit de Sprookjes van 1001 Nacht. Een verhaal over goed en kwaad, trouw en verraad, over hebzucht, list en bedrog

Binnenkort ga je met je klas naar de verteltheatervoorstelling 'Ali Baba en de 40 rovers'. Dit is een verhaal uit de 'Sprookjes van 1001 nacht'. De voorstelling wordt verteld en gespeeld door verhalenverteller Peter Faber en violiste Esther Damsma - in 't Groen.

Deze lesbrief is ter ondersteuning van de voorstelling. Dit omdat gebleken is dat leerlingen gericht naar een voorstelling kijken als ze op één of andere manier hierop zijn voorbereid. Ook na de voorstelling is het goed om naar elkaars ervaringen te luisteren. Op die manier staan kinderen stil bij wat zij hebben beleefd. Ook ontdekken ze dat een ander dezelfde voorstelling op een heel andere manier kan beleven.

In deze lesbrief komen de volgende punten aan bod

1. Voor de voorstelling

- a Een theatervoorstelling is spannend
- b Regels bij theaterbezoek

2. Over de voorstelling

- a De sprookjes van 1001 nacht
- b Ali Baba en de 40 rovers
- c De muziek in de voorstelling
- d Wie spelen er mee

3. Na de voorstelling

- a Hoofd
- b Handen
- c Doen

4. Tot slot

In deze lesbrief staan wellicht veel meer suggesties dan waar tijd voor is om, voor aanvang of na afloop van de voorstelling, mee aan de slag te gaan. Pik er dus uit waar je denkt iets mee te kunnen. Op die manier zorgen we er samen voor dat de kinderen een mooie beleving hebben.

Ik wens jullie veel kijk- en luisterplezier bij 'Ali Baba en de 40 Rovers'.

1. Voor de voorstelling

a. Een theatervoorstelling is spannend

Voor veel kinderen is het erg spannend om naar een theatervoorstelling te gaan. Het is ook niet iets dagelijks. Daarnaast gaan ze misschien wel naar een andere school om of zelfs naar een theater om de voorstelling te bekijken.

Daarom is het goed om de kinderen

- vooraf in het kort iets te vertellen m.b.t. waar de voorstelling over gaat (zie punt 2)
- je kunt vragen wie er wel eens bij een voorstelling is geweest, wat ze toen gezien hebben, wat ze leuk vonden, wat niet. Kinderen die nog nooit bij een theatervoorstelling zijn geweest kun je vragen wat ze zich er bij voorstellen. Zo kan iedereen zich een beeld vormen van wat het is om naar een voorstelling te gaan.

b. Regels bij theaterbezoek

Het bezoeken van een theatervoorstelling heeft een aantal specifieke regels. Het is belangrijk om deze van te voren met de kinderen door te nemen en daar afspraken over te maken

- **Zorg dat iedereen voor vertrek naar het theater of voor aanvang van de voorstelling naar de wc is geweest.**
- Tijdens de voorstelling mag niet heen en weer gelopen worden, dat leidt de speler(s) en de andere kinderen af.
- Denk er zelf aan dat u op een strategische plaats gaat zitten en leerlingen die iets meer aandacht nodig hebben bij u in de buurt zet. Schakel zo nodig een ouder in.
- De kinderen moeten niet kletsen met elkaar, of aan elkaars haar frunniken, of de klittenband van je schoenen los en dicht doen enz.
- Er mag natuurlijk wel gereageerd worden op de voorstelling als iets je erg raakt. Het verhaal kan je ontroeren, het kan spannend zijn of heel erg grappig. Al deze emoties mag een kind beleven en laten zien. Artiesten vinden het fijn als ze zien dat hun spel het publiek pakt.
- Tijdens de voorstelling wordt niet gegeten of gedronken
- Tijdens de voorstelling moeten alle mobiele telefoons uitgeschakeld zijn.

2. Over de voorstelling

a. Sprookjes van 1001 Nacht

Lang, lang geleden, was er ver weg van hier een koning die ongelofelijk rijk was en ongelofelijk machtig. Iedere nacht moest een vrouw uit zijn land met hem de nacht doorbrengen en als 's morgens dan de zon dan opkwam, dan maakte hij haar dood. Maar op een nacht was daar Scheherezade. De prachtige dochter van de belangrijkste dienaar van de koning. Scheherezade wist precies wat er de volgende morgen met haar zou gebeuren en daarom begon ze, vlak voordat de eerste zonnestralen de aarde verwarmden, een verhaal te vertellen, zo prachtig, zo mooi. En toen de zon opkwam, toen stopte ze met vertellen.

De koning was vreselijk nieuwsgierig naar de afloop van het verhaal, maar dat zou hij nooit te weten komen als hij Scheherezade zou doden. Daarom liet hij haar in leven zodat ze de volgende nacht weer met hem kon doorbrengen en hij het einde van het verhaal zou horen. Maar vlak voor de zon opkwam begon Scheherezade een nieuw verhaal, nog spannender, nog mooier. Weer liet de koning haar in leven en zo ging het nacht na nacht 1001 Nachten lang, 1001 verhalen.

Na al deze 1001 nachten vond de koning het mooi geweest. Hij was van haar gaan houden en besloot haar niet te doden, maar ten huwelijk te vragen.

Misschien vraag je je af of dit allemaal echt gebeurd is. Het antwoord is nee. Het verhaal van Scheherezade is een manier geweest om vele verhalen uit Perzië en het Midden-Oosten samen te brengen in één boek. Een boek dat we nog altijd kennen als 'De sprookjes van 1001 Nacht'. (zie ook <http://nl.wikipedia.org/wiki/Duizend-en-een-nacht>)

Suggesties

- Ken je andere 1001 nacht verhalen (denk hierbij ook aan Disney-verfilmingen)
- Waar gaan deze verhalen over? Welke sfeer ademen de verhalen uit? Wat voor soort mensen komen er in de verhalen voor? Beroepen, enz?
- Je kunt iets doen met de sfeer van de 1001 nacht verhalen. Tekenen of knutselen, maar je kunt ook de klas veranderen/versieren in een 1001 nacht ruimte
- Wat weet je van de landen waar de 1001 nacht verhalen vandaan komen?

b. Ali Baba en de 40 Rovers

Eén van de verhalen uit de Sprookjes van 1001 Nacht is 'Ali Baba en de 40 rovers'. Het oorspronkelijke verhaal vind je onder de volgende link:

http://www.beleven.org/verhaal/ali_baba_en_de_veertig_rovers

Het is best wel een heftig verhaal dat zich lang geleden afspeelde.

De Ali Baba voorstelling waar je binnenkort naar toe gaat speelt zich echter niet vroeger af, maar nu. Hier is voor gekozen zodat je je beter kunt verplaatsen in het verhaal en beter begrijpt waar het verhaal eigenlijk over gaat. Zo zijn er bv. geen 40 rovers op 40 paarden, maar 40 mannen op 40 motors. Zo is Ali Baba is geen houthakker, maar straatveger. De schat ligt niet in een grot, maar in een elektriciteitskast op het industrieterrein. De broer van Ali Baba heeft geen slavin maar een huishoudster en zo zijn er nog een aantal verschillen.

Het is een voorstelling die gaat over goed en kwaad, over trouw en verraad, over hebzucht, list en bedrog. Dit zijn thema's die lang geleden al speelden en nu nog altijd aan de orde van de dag zijn.

Maar je zult zien, in welke tijd we ook zitten; Het goede zal overwinnen.

c. De muziek in de voorstelling

Bij de voorstelling wordt live muziek gemaakt door violiste Esther Damsma – in 't Groen. De muziek die te horen is past helemaal bij de sfeer van Ali Baba.

De Russische componist Nicolaj Rimski-Korsakov schreef een symfonische suite in 1888 genaamd Scheherazade, geïnspireerd op de sprookjes van 1001 nacht. De muziek heeft dan ook Oosterse kenmerken. Een terugkerend thema is het Scherazade-thema, wat ook in de voorstelling Ali Baba een terugkerend thema is.

In de voorstelling Ali Baba heeft ieder personage zijn eigen thema, zoals ook Rimski-Korsakov de belangrijkste personages een eigen thema gaf. Dit is kenmerkend voor de programmatische Russische muziek uit de romantiek. Programmatische muziek is muziek die past bij een verhaal, eigenlijk zoals filmmuziek, maar dan zonder de film. De romantiek is een kunststroming in de 19e eeuw, waarin het uiten van emoties het belangrijkste werd.

Een youtube-link van een mooie uitvoering onder leiding van Valery Gergiev is te vinden op <https://youtu.be/SQNymNaTr-Y>

De volledige uitvoering duurt 45 minuten; het loont de moeite, maar een fragment luisteren kan natuurlijk ook! Het leent zich ook goed om een tekenopdracht bij te geven.

De sultan laat Scheherazade leven

De viool

De viool is een viersnarig strijkinstrument. Met de haren van de strijkstok (gemaakt van paardenhaar, plakkerig gemaakt met hars) breng je de snaren in beweging. Door de klankkast van de viool wordt het geluid van de trillende snaren uitvergroot en zo hoor je de klank goed, zelfs zonder versterking.

Het thema van de rovers zal Esther spelen op een viool zonder klankkast... Om dat goed te kunnen horen is er wel hulp van techniek nodig! Dit thema is niet van Rimski-Korsakov.... maar van het nummer Engel van Rammstein, een Duitse metalband.

Het nummer is te vinden op <https://youtu.be/x2rQzv8OWEY> maar bijbehorende video is niet geschikt voor de kinderen!

Suggesties:

- (Voor)lezen van Ali Baba en de 40 rovers
- Gesprek / opdracht over de thema's van de voorstelling (goed en kwaad, trouw en verraad, hebzucht, list en bedrog), zodat kinderen van te voren al bezig zijn met het vormen van hun mening over betreffende thema's

- Bekijk de trailer van de voorstelling

https://www.youtube.com/watch?v=pRORrODcH_U

- Luister naar (een stukje) uit Scheherezade van Nicolaj Rimski-Korsakov

<https://youtu.be/SQNymNaTr-Y>

Je zult horen dat verschillende thema's in de muziek terugkomen in de voorstelling

c. Wie spelen er mee

Ali Baba en de 40 rovers wordt gespeeld door verhalenverteller Peter Faber en violiste Esther Damsma - in 't Groen.

Peter Faber is een bekende naam in de theaters in Nederland, maar deze Peter Faber is niet die hele bekende. Wel is deze Peter al jarenlang professioneel verhalenverteller en speelt en vertelt hij vele voorstellingen en verhalen op scholen, in bibliotheken, in theaters, op festivals en waar je ook nog maar meer verhalen kunt vertellen.

Peter heeft in het echt geen motorrijbewijs en daarom vindt hij het geweldig om tijdens de voorstelling te doen alsof hij motor rijdt.

Esther Damsma – in 't Groen speelt al viool sinds ze 7 is. Ze wilde toen al heel lang viool leren spelen, maar haar ouders vonden dat niet zo'n goed plan. Maar gelukkig vond Sinterklaas het wel prima en hij gaf haar haar eerste viool. Ze ging op vioolles en bleef spelen, ook nog toen ze van school afging. Op het conservatorium leerde ze verder. Viool spelen, maar ook hoe ze les moet geven. Esther speelt veel kamermuziek (in kleine groepjes), grote en kleine theatervoorstellingen en geeft veel vioolles aan kinderen zoals jullie. Is er iemand bij jullie in de klas die viool speelt? Of een ander instrument?

3. Na de voorstelling

Na de voorstelling is het goed om deze eerst even te 'laten zakken'. Er is zoveel gebeurd in de voorstelling en kinderen moeten de tijd krijgen dit te verwerken door even helemaal niks te hoeven.

Als de kinderen dan weer bij elkaar zijn kun je:

a. Hoofd

Je kunt een kringgesprek houden om de voorstelling te bespreken. Hierin kan bijvoorbeeld aan bod komen

- Vertel kort waar de voorstelling over ging
- Wat vond je leuk / spannend / verdrietig / stoer enz. en waarom?
- Je kunt ingaan op de thema's van de voorstelling (goed/kwaad, trouw/verraad, hebzucht, list, bedrog) en kijken of de kinderen deze thema's kunnen plaatsen bij de verschillende personages
- Welke personages komen er in de voorstelling voor en welk karakter hebben zij?
- Er gaan nogal wat mensen dood in de voorstelling. Wat vond je daarvan?
- Was het erg dat Kas dood ging en zou het hetzelfde geweest zijn als Ali B of Karin was doodgegaan?
- Hoe vond je het dat de voorstelling zich in het nu afspeelt?
- Wat vond je van het decor?
- Wat vond je van de muziek bij de voorstelling?
- Vond je dat de violiste en de verteller goed samenspeelden?
- Wat zou je zelf doen als je ergens zo'n schat vindt? Je weet nu hoe gevaarlijk zo iets kan zijn

b. Handen

Waar het ene kind liever praat over wat hij heeft meegemaakt, daar zal een ander kind het fijner vinden om met zijn handen iets te maken van wat hij heeft gezien of beleefd.

Het eenvoudigste is het maken van een tekening. Dat kan over een personage, een scene of iets anders uit de voorstelling, maar ook over de thema's van de voorstelling.

Je kunt de kinderen ook iets laten maken (met welk materiaal dan ook) uit de voorstelling: motors, elektriciteitskast, een schat enz.

c. Doen

Een onderdeel van het verwerken van een voorstelling is naspelen wat je net gezien hebben, dat is leuk en reuze gezellig.

- Verdeel de klas in meerdere groepjes. Per groepje kiezen de kinderen een scene uit de voorstelling die ze gaan naspelen. Dit kan precies zoals in de voorstelling, maar het is ook goed om de kinderen te stimuleren hun eigen draai er aan te geven.

Je kunt de scene ook in de vorm van een poppenkast spelen, zoals dat ook in de voorstelling gebeurde

- Je kunt met de hele klas de 40 mannen spelen. Denk aan houding, gezichtsuitdrukking, stem, manier van lopen enz. Bedenk wat die 40 mannen eigenlijk doen wanneer ze de elektriciteitskast zijn binnengelopen. Als docent kun je verder de 40 mannen allemaal opdrachten geven die ze uit moeten voeren.

Tevens is het mogelijk om de kinderen op internet muziek te laten zoeken als opkomsttune voor de motoren.

Het is ook leuk deze act daadwerkelijk op straat voor een elektriciteitskast te spelen en daar o.a. uit volle borst 'Sesam open u' te schreeuwen.

Mochten jullie dit filmen, dan zie ik de resultaten graag terug op info@peterfaber.eu

4. Tot slot

Ik hoop dat jullie genoten hebben van 'Ali Baba en de 40 rovers' en dat jullie veel plezier hebben beleefd aan de activiteiten vooraf en na afloop.

Mocht je nog meer van dit soort spannende verhalen willen lezen? Wees gerust er staan er nog 1000 andere in 'De sprookjes van 1001 nacht'!!!

Een vriendelijke groet,

Verhalenverteller Peter Faber

www.peterfaber.eu

en Violiste Esther Damsma - in 't Groen

www.vioollesinzuilen.nl

Voor informatie en boekingen:

Theaterbureau Het Verteltheater

030 – 2723022

www.verteltheater.nl

info@verteltheater.nl